

‘Onbalans apotheker en verzekeraar uniek in de wereld’

Voor het begin van het FIP-congres in Bangkok kijkt CEO Luc Besançon vooruit. Hij doet enkele voorstellen om de positie van de apothekers te versterken, maar heeft ook minder goed nieuws: het probleem van de geneesmiddeltekorten is nog niet opgelost. “Overheid en zorgverzekeraars maken zich niet druk.”

Auteur
Frits Baltesen

De International Pharmaceutical Federation (FIP) heeft zich het afgelopen jaar ter voorbereiding van het congres in de Thaise hoofdstad Bangkok (van 31 augustus tot 4 september) opnieuw gerealiseerd dat de farmacie in bijna elk land anders is georganiseerd. Voor de CEO en secretaris-generaal Luc Besançon van de FIP, zelf apotheker, reden om met voorstellen te komen om wereldwijd een gemeenschappelijke noemer te vinden die het belang van apothekers onderstreept.

“De farmacie zit in een positie dat ze moet laten zien welke waarde ze heeft”, zegt Besançon. “Mijn taak is met ons FIP-team bij regeringen en organisaties als de Wereldgezondheidsorganisatie WHO deze waarde duidelijk te maken. Daarom moeten we wereldwijd afspraken met elkaar maken over de definitie en de ethiek van ons vak.” Ander belangrijk onderwerp op het FIP-congres is het tekort aan geneesmiddelen. Die tekorten nemen volgens Besançon de komende jaren verder toe, zal blijken uit de voorlopige resultaten die de FIP presenteert in Bangkok.

Waarom zal de situatie verder verslechteren?

“Ik denk niet dat het voorlopig beter wordt, omdat wereldwijd de druk op de prijzen groter wordt, de concurrentie toeneemt en er meer regels komen van overheden. Dat ver-

oorzaakt dat er eerder een hapering ontstaat in het productieproces van geneesmiddelen.” “Vroeger had de farmaceutische industrie een overcapaciteit van 20%. Dus als er een fabriek stil kwam te liggen, nam een andere vestiging de productie over van dat geneesmiddel of die grondstof. Dat is door de toenemende rationalisatie niet meer zo. Als er een probleem ontstaat, kan dat ook minder dan vroeger worden opgevangen door de groothandel of de apotheken, omdat ook hun buffers minder worden

Vier belangrijke voorstellen

CEO en secretaris-generaal Luc Besançon zal op het FIP-congres in Bangkok vier belangrijke voorstellen doen. Daarbij staat volgens hem centraal hoe het contact met de patiënt kan worden versterkt.

De FIP doet onderzoek naar de financieringsmodellen van de apothekers in veel verschillende landen. Op het congres in Thailand presenteert de FIP voorlopige resultaten in de vorm van drie standaardmodellen: vergoeding met een tarief voor de service, vergoeding door een marge op de producten en een mix van beide. Bedoeling is dat de landenorganisaties zelf beoordelen welk model het meest geschikt is voor hun land.

DE ROL VAN DE
APOTHEKER
WORDT DE
RELEVANTE
INFORMATIE
PER PATIËNT
TE INTER-
PRETEREN

door rationalisatie. De gedachte is: voorraad is kapitaalvernietiging.”

“Regeringen en zorgverzekeraars maken zich niet heel druk om het aanbod van geneesmiddelen voor hun bevolking te garanderen. De komende jaren verwacht ik vooral tekorten voor kankermedicatie. Ik denk dat pas dan het besef komt dat er door regeringen en verzekeraars werk van gemaakt moet worden, met name in landen met sterke patiënten- en consumentenorganisaties – zoals in de Verenigde Staten.”

Kunt u aangeven hoe regeringen aankijken tegen apothekers?

“Dat is verschillend. Vooral als het gaat om welke producten hij mag verkopen, de verschillende soorten vergoedingssystemen en de opleiding. In Nederland is het strikt. Wat opvalt – daarin is Nederland uniek – is de grote onbalans tussen de macht van apothekers en de verzekeraars. In de andere landen in Europa onderhandelen grote groepen apothekers met de zorgverzekeraars.”

“In Frankrijk zijn er bijvoorbeeld drie apothekersorganisaties die onderhandelen. Dan kun je als apotheker kiezen door wie je je laat vertegenwoordigen. In Nederland is het David tegen Goliath. Als je een contract

met een verzekeraar niet kunt weigeren, betekent dat een ongelijkwaardige onderhandelingspositie. Je bent als apotheker van hem afhankelijk: wat zijn dat dan nog voor onderhandelingen? Ik vind dat als je het als regering zo hebt georganiseerd, je een verantwoordelijkheid hebt dat dat goed gaat. Zorg is ook een publieke zaak.”

LUC BESANÇON: “WAT OPVALT – DAARIN IS NEDERLAND UNIEK – IS DE GROTE ONBALANS TUSSEN DE MACHT VAN APOTHEKERS EN DE VERZEKERAARS.”

Foto Studio Oostrum

op het komende FIP-congres in Bangkok

De FIP heeft onderzoek gedaan naar de professionele autonomie van een apotheker. Steeds meer apothekers werken niet meer zelfstandig, maar hoe bewaar je dan de integriteit? Hoe combineer je de financieel-economische kant van het apothekerschap met de beste zorg voor de patiënt? Basis voor het FIP-plan is het visiedocument dat de KNMP vorig jaar schreef. Hieraan wil de FIP een verklaring koppelen die een apotheker moet afleggen tegenover zijn eigen brancheorganisatie.

De FIP stelt een eed voor die de nationale apothekersorganisaties kunnen overnemen. De eed bestaat uit tien verschillende onderdelen die de taken en waarde van een apo-

theker moeten vastleggen. Besançon: “De belangrijkste regel: ‘Is wat ik doe het beste voor mijn patiënt?’ Het verbetert de zorg, maar ook heel belangrijk is dat je daarmee de maatschappij laat zien waar je je aan committeert. Voordat je deze eed aflegt, moeten apothekers eerst een examen afleggen. Als ze dat met goed gevolg hebben gedaan, kunnen ze dat certificaat ophangen in hun zaak of in de etalage.”

De FIP gaat het congres een definitie aanbieden van wat een apotheker is. Besançon: “Dat is misschien vreemd, maar we vinden het belangrijk om een internationale definitie te hebben van hoe apothekers zichzelf zien en welke rol ze hebben in de maatschappij.”

IERSE EN
PORTUGESE
APOTHEKERS
MOGEN
SINDS KORT
GRIEPPVACCINS
TOEDIENEN

BASIS VOOR HET FIP- PLAN OVER ETHIEK IS HET VISIEDOCUMENT DAT DE KNMP VORIG JAAR SCHREEF

U reist het hele jaar over de wereld. Welke waardevolle initiatieven ziet u, waar de apothekers in andere landen hun voordeel mee kunnen doen?

“Dat hangt af van individuele initiatieven van apothekers en overheden. Zo ziet de regering in Ierland apothekers als een partij die bij het publiek als heel betrouwbaar wordt gezien. Apothekers kunnen daar voor duizend pond (€ 1.270) meedoen met een overheids campagne die een gezonde leefstijl promoot, door het ophangen van posters waarop bijvoorbeeld staat: ‘Eet meer groente’ of ‘Stop met roken’.”

“Ook in Spanje zet de regering apothekers in bij campagnes om patiënten gezonder te laten leven, net als in Denemarken.

Deense apothekers zijn heel succesvol in antirookprogramma's. Ze begeleiden in dat land patiënten met sms en andere diensten. Ierse en Portugese apothekers mogen sinds kort griepvaccins toedienen. Dat gaat goed, daarom overweegt Zwitserland om dat ook toe te staan.”

Wat is voor apothekers het beste land om te werken?

“Dat kun je niet zeggen. Een apotheker moet in zijn eigen land kijken wat het beste past bij de behoeften van de patiënten. In het ene land is dat een verkooppunt van geneesmiddelen, in het andere land verwachten patiënten meer service, zoals een advies over verantwoord gebruik van geneesmiddelen.”

“Ik denk dat er in de toekomst meer infor-

matie komt over geneesmiddelen en hun bijwerkingen en interacties. Het wordt voor de apotheker de kunst om uit al die gegevens de relevantie informatie te halen voor zijn individuele patiënt. De apotheker ziet nu op zijn computerscherm allerlei pop-ups over gevaarlijke interacties, maar de professionele rol zal steeds meer worden om dit per patiënt te interpreteren.”

“Recent onderzoek in Spanje laat die rol van de apotheker zien: een derde van de klanten gaat met een ander middel naar huis dan waarvoor hij was gekomen. Je kunt als apotheker zeggen: ‘OK, u kunt het middel krijgen, want het is veilig’, maar je kunt je ook afvragen of een ander middel relevanter is.”

Stel, u gaat weer in de apotheek werken. In welk land zou u apotheker willen zijn?

“Ik reis de hele wereld over. Elke keer bezoek ik wel een apotheek om te kijken hoe ze het daar doen. Ik wil graag werken in een land waar de apotheker wordt erkend als belangrijke schakel in de zorg. Een waarde die voor mij ook belangrijk is: de afstand tot de patiënt. Want onze farmaceutische rol is belangrijk, maar ook onze sociale rol.” ■

CEO en secretaris-generaal Luc Besançon van de FIP komt op het FIP-congres in Thailand met een voorstel om een eed in te voeren voor apothekers. Die eed bestaat uit tien verschillende onderdelen die de taken en waarden van een apotheker moeten vastleggen.

“De belangrijkste regel: ‘Is wat ik doe het beste voor mijn patiënt?’”

Apotheek mag cannabis verkopen

Niets zo divers als apotheken. In Zuid-Amerika gaat het allemaal wat meer samba. Zo mogen de apotheken in Brazilië binnenkort zelf medicijnen voorschrijven. Onlangs werd een pilot afgerond met de conclusie dat die goed was gegaan, dus het wordt ingevoerd.

“Moeite hebben we met de plannen in Uruguay om apothekers cannabis te laten verkopen”, zegt Besançon. “De eigenaren van de apotheken juichen de maatregel toe, omdat deze meer omzet oplevert, maar de apothekers zijn tegen. Het wetsvoorstel is al goedgekeurd door het parlement maar de apothekersorganisatie probeert het te voorkomen. Apothekers willen niet worden geassocieerd met artikelen die niets bijdragen aan de gezondheid”, zegt Besançon.